

УДК 657.422.6

Бурдейна Л. В.

викладач ПВНЗ «Буковинський університет»

м. Чернівці

ВПЛИВ ГАЛУЗЕВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕРЕВООБРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

В статті розглядаються проблеми збереження виробничих запасів на складах підприємства.

The article deals with problems of preservation of inventories in warehouses Enterprise

Постановка проблеми. Деревообробна та меблева промисловість України відноситься до галузей економіки з відносно швидким обігом капіталу.

Виробництво продукції деревообробної промисловості тісно пов'язане з використанням виробничих запасів, які включають в себе сировину матеріали, напівфабрикати, паливо та запасні частини. Своєчасне їх отримання, а також ефективність використання виробничих запасів суттєво впливають на фінансовий результат деревообробного підприємства – прибуток або збиток. Необхідною умовою точного та достовірного ведення первинного обліку виробничих запасів на деревообробних підприємствах є їх придбання, зберігання та суворе документальне оформлення відповідно до нормативної бази.

Деревообробні підприємства для зберігання виробничих запасів здебільшого використовують складські приміщення де знаходяться товарно-матеріальні запаси різного виду та призначення, що значно ускладнює обліковий процес, тому виникає необхідність поділити склади за видами виробничих запасів, для достовірного обліку та контролю за їх збереженням.

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідженню теми первинного обліку виробничих запасів велику увагу приділяли провідні вітчизняні вчені економісти, але діюча практика діяльності виробничих підприємств свідчить

про те, що в фінансовому обліку виробничих запасів є цілий ряд принципово важливих проблем, які потребують нових досліджень з організації та методики обліку виробничих запасів на підприємствах деревообробної галузі після переходу до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Перш за все необхідно визначити поняття, місце та роль виробничих запасів серед об'єктів обліку.

Під виробничими запасами розуміють активи, які використовуються для подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [3, с.377].

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення.

Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку [5].

Для забезпечення виробництва відповідними запасами на підприємствах створюються спеціальні склади для зберігання певних видів товарно-матеріальних цінностей. Причому ці склади мають бути спеціально обладнані та забезпечені справними вагами, вимірювальними приладами та мірною тарою і обов'язково враховувати специфічні умови зберігання виробничих запасів (вологість, температуру, вентиляцію і т.д.).

Кожному складу на підприємстві за наказом керівника присвоюється певний постійний номер, який зазначається у документах, що стосуються операцій по даному складу. При наявності декількох складів в кожному з них зосереджують матеріали за певними групами.

У відповідності з призначенням склади класифікують за наступними основними ознаками: характер матеріалів, які зберігаються, відношення до виробничого процесу, умови зберігання, масштаб роботи [4, с.193-197].

Запаси на підприємствах зберігаються в спеціалізованих та інших місцях зберігання. Склади можуть бути загального та спеціалізованого призначення. Організація збереження запасів на підприємстві здійснюється залежно від виду запасів, технології виробництва, умов постачання, умов збуту тощо [1, с.22].

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні ролі складських господарств деревообробних підприємств в сучасних умовах для досягнення мети статті вирішено наступні завдання:

- довести необхідність використання підприємствами деревообробної промисловості складів за видами діяльності;
- обґрунтувати номенклатуру матеріалів, що враховує специфіку деревообробних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Для виконання виробничої програми підприємствам деревообробної промисловості необхідно мати наявності запаси товарно-матеріальних цінностей які є основою готової продукції, та як в складі матеріальних витрати сягають до 70%. Для забезпечення підприємства виробничими запасами необхідно чітко налагодити роботу служби матеріально технічного постачання, яка за допомогою оперативного обліку повинна розрахувати потребу у певних видах запасів для виконання виробничої програми. Своєчасність виконання договорів постачання є однією з умов виконання виробничої програми. Одночасно, якщо на підприємстві зберігаються зайві та непотрібні запаси їх необхідно за можливість реалізувати.

Основним джерелом надходження виробничих запасів на деревообробні підприємства є постачальники, також запаси можуть надходити на підприємства як внесок до статутного капіталу, або придбані за готівкові кошти через підзвітних осіб.

Отримання запасів від постачальників здійснюється на підставі укладених договорів на постачання цінностей. При цьому бухгалтерією виписується доручення довіреній особі підприємства на отримання виробничих запасів. Доручення виписується в одному примірнику і є бланком суворого обліку, якщо цінності не отримані протягом десяти днів доручення анулюється.

Придбані запаси від постачальників надходять на склад покупця де перевіряються за кількістю та якістю на підставі первинних документів та оприбутковуються.

Виробничі запаси деревообробних підприємств після надходження від постачальників та до передачі їх у виробничий процес певний час знаходяться в місцях тимчасового зберігання, тобто на складах підприємства. На деревообробних підприємствах обов'язково повинні бути складські приміщення для зберігання товарно-виробничих запасів. Так як на деревообробні підприємства надходять виробничі запаси залежно від галузевих особливостей та наприклад ліс кругляк, брус, дошки, плахи, фанера, тканина меблева, ватні мати, фурнітура цехи необхідно розділити на відкриті та закриті.

На відкритих складах зберігаються паливно-мастильні матеріали, ліс кругляк.

Закриті склади призначені для зберігання виробничих запасів лише певної групи виробничо-технічного призначення.

Але з практики видно, що на складах можуть зберігатись матеріали різного виду та призначення. Наприклад для зберігання фанери, шпону, деревинно-волокнистих плах, деревинно-стружкових плах необхідні складські приміщення закритого типу з обов'язковим заміром вологості. Ці матеріали псуються за високої вологості повітря, що приводить до випуску бракованої продукції. Лак, ацетон, смола, розчинник це матеріали, які швидко загоряються зберігання їх на одному складі з деревинними матеріалами несумісне. Для зберігання лісу, пиломатеріалів, брусу краще застосовувати відкриті складські приміщення в яких розгрузка та складування запасів не можливе без

спеціальної техніки. Для зберігання меблевої фурнітури необхідно обладнати складські приміщення спеціальними стелажми з полицями.

Дослідивши стан складських господарств на деревообробних підприємствах виникає необхідність розподілу складів за видами діяльності.

Організація складських операцій повинна базуватись на принципах, як «планомірність, послідовність і ритмічність, ефективне використання засобів механізації, раціональна організація внутрішньоскладського переміщення вантажів і забезпечення збереженості запасів» [1, с.377].

Складське господарство деревообробного підприємства представляє собою матеріально-технічну базу постачання і збуту виробничих запасів, що складається з споруд які призначені для зберігання товарно-матеріальних цінностей. Кожному складу присвоюється номер за наказом керівника підприємства і він є невід'ємною складовою номенклатурного номеру запасів, та буде відображений у всіх первинних документах, картках складського обліку та облікових регістрах.

На деревообробних підприємствах доцільно розподіл складів здійснити наступним чином:

- склад №1 лісоматеріалів – для утворення запасів пиломатеріалів, брусів, деревинних заготовок ;
- склад №2 деревинних плах – для утворення запасів фанери, деревинно-волокнистих плах, деревинно-стружкових плах, шпону, ;
- склад №3 фурнітури – це склад для утворення запасів меблевої фурнітури;
- склад №4 нітропродукції – це склад для утворення запасів розчинника, лаку, ацетону, смоли;
- склад №5 матеріалів – це склад для утворення запасів тканини меблевої, паралону, вати, ватних матів, марлі ;
- склад №6 готової продукції – склад, на якому збираються готові меблеві вироби для відправки споживачам.

ВПЛИВ ГАЛУЗЕВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕРЕВООБРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ...

Дослідження, виконані на деревообробних підприємствах свідчать про те, що виробничим запасам присвоюються номенклатурні номери залежно від порядку їх надходження на склад, місця зберігання, рахунку та субрахунку (табл. 1).

Таблиця 1

Номенклатура матеріалів в розрізі складів

деревообробних підприємств

№ складу	Номенклатурний №	Назва матеріалу	Од. вим.	кількість
Склад № 1 «Лісоматеріалів»				
1	20110001	Брус 12мм	м ³	15
1	20110002	Пиломатеріал обрізний	м ³	10
1	20110003	Пиломатеріал не обрізний	м ³	20
Склад № 2 «Деревинні плахи»				
2	20120001	ДСП І с.	м ³	25
2	20120002	ДСП ІІ с.	м ³	15
2	20120003	ДВП	м ²	1200
2	20120004	Шпон бук	м ²	690
Склад № 3 «Фурнітура»				
3	20130001	Задвіжка № 2358	шт	12500
3	20130002	Задвіжка № 2359	шт	1340
3	20130003	Замок 89	шт	2500
3	20130004	Петля рояльна	м	97
3	20130005	Петля 34	шт	340
3	20130006	Прижим № 52	шт	728
Склад № 4 «Нітропродукція»				

4	20140001	Лак НЦ - 218	кг	980
4	20140002	Ацетон	л	500
4	20140003	Смола	кг	1220
Склад 5 «Матеріалів»				
5	20150001	Вата	кг	130
5	20150002	Тканина меблева А 45	м	860
5	20150003	Марля	м	1200
Склад 6 «Готова продукція»				
6	26060001	Ліжко одинарне	шт	130
6	26060002	Шафа	шт	50
6	26060003	Тумба приліжкова	шт	120

Доцільність застосування запропонованих типів складів з включенням їх до номенклатурних номерів полягає в тому, що присвоєні товарно-виробничим запасам вони зазначаються у всіх первинних документах, що пов'язані з рухом матеріальних цінностей та в картках складського обліку. Це значно полегшує подальшу комп'ютерну обробку документів та запобігає виникненню помилок при оприбуткуванні чи списанні сировини і матеріалів зі складу.

Відповідальність за збереження, придбання і відпуск виробничих запасів на складах несе матеріально-відповідальна особа, з якою укладається договір про повну матеріальні відповідальність.

Всі господарські операції по придбанню та відпуску виробничих запасів завідуючий складом відображає в первинних документах по руху запасів, після чого робить записи до карток складського обліку, та визначає залишки виробничих запасів.

Первинні документи по руху виробничих запасів передаються під розписку до бухгалтерії де їх опрацьовують та роблять відповідні записи в облікові реєстри.

Один раз на рік перед складанням річного звіту на складах деревообробних підприємствах за наказом керівника проводиться інвентаризація виробничих запасів. Інвентаризацію виробничих запасів здійснює комісія призначена керівником підприємства до складу комісії не може входити матеріально-відповідальна особа, але повинна бути присутня при підрахунку виробничих запасів.

Перераховані цінності вносять до інвентаризаційного опису за кількістю та передають опис до бухгалтерії де проставляють дані бухгалтерського обліку і визначають результати інвентаризації.

Висновки. Найбільш важливого і значною частиною активів деревообробних підприємств, є виробничі запаси. Вони займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств. Ефективність господарської діяльності підприємств в значній мірі залежить від раціонального використання виробничих запасів деревообробних підприємств, достовірності їх відображення в первинних документах та на рахунках бухгалтерського обліку.

Використання деревообробними підприємствами різних типів складів зумовлене необхідністю використання в виробничому процесі різноманітних виробничих запасів зокрема меблевої фурнітури, та збереження її разом з пиломатеріалами і плахами несумісне.

Запропонований перелік типів складів відповідно до галузевої особливості, дасть можливість отримати оперативну інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Література

1. Запаси на складі та у виробництві: Збірник систематизованого законодавства // Бизнес. - 2007. - №8(серпень).
2. Наказ Міністерства фінансів України «Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів» від 10.01.2007 №2
3. Організація бухгалтерського обліку. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. /За редакцією проф. Ф.Ф.Бутинця. – 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 592с.
4. Приймачок О.М. Організація обліку виробничих запасів на складі// Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. - №11. - Черкаси: ЧДТУ, 2004. - с.193-197.
5. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України / Праця і зарплата, – 2001. – №22 – С. 2-41.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246, із змінами та доповненнями.